

RAZVOJNI NAČRT

VZGOJNO-
IZOBRAŽEVALNEGA ZAVODA
ANTONIJE KUCLER VRHNIKA
ZA OBDOBJE 2022 – 2027

I UVOD

Razvojni načrt našega vrtca predstavlja izhodiščni dokument v katerem smo oblikovali okvirne cilje katerim bomo skušali slediti v obdobju od 2022 do 2027. Je strateški dokument in osnova za nadaljnje načrtovanje letnega delovnega načrta, v katerem so zapisane dejavnosti, s katerimi bo vrtec dosegal zastavljene cilje. Zakonska podlaga razvojnega načrta je opredeljena v Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja.

Okvirne cilje predstavljene v posebni točki tega dokumenta smo oblikovali na osnovi:

- opravljene ankete med otroki, starši in zaposlenimi,
- analize Razvojnega načrta za obdobje 2019/2022,
- poslanstva in oblikovane vizije našega vrtca,
- upoštevanja temeljnih vrednot, ki smo jih postavili vsi zaposleni in starši,
- usmeritev Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport,
- zakonskih in podzakonskih aktov,
- Kurikuluma za vrtce in drugih veljavnih dokumentov (konvencija, etični kodeks, ...),
- področja potrebnih izboljšav, ugotovljenega na osnovi načrtnih spremljanj in vrednotenj pedagoškega dela strokovnih delavk v oddelku,
- Poročila o realizaciji Letnega delovnega načrta s samoevalvacijskim poročilom in Poslovnega poročila,
- odzivov okolja: ustanovitelja, drugih izobraževalnih institucij in kulturnih ustanov,
- postavljanje učenja v središče vzgojiteljevega dela v povezavi z mednarodno povezavo Erasmus+,
- dosedanjih rezultatov vrtca.

Osnovni cilj izvajanja predšolske vzgoje je optimalni razvoj otrok ne glede na spol, socialno in kulturno poreklo, veroizpoved, narodno pripadnost ter telesno in duševno zgradbo. Otroci so aktivni udeleženci procesa, v katerem z raziskovanjem, preizkušanjem in izbiro poljubnih dejavnosti pridobivajo nova znanja in spretnosti.

Priporočilo sveta Evropske unije (2019) o visokokakovostnih sistemih vzgoje in varstva predšolskih otrok govori o vzgoji in varstvu v najzgodnejših letih, ki ima bistveno vlogo pri učenju, kako živeti skupaj v heterogenih družbah. Tako lahko na več načinov okrepimo socialno kohezijo in inkluzijo. V sistemih vzgoje in izobraževanja se srečujejo družine, na kar moramo biti pozorni in delovati povezovalno. Predšolska vzgoja in varstvo spodbujata socialno-čustveno učenje, prek katerega se otroci naučijo uživljati v druge ter spoznavajo svoje pravice, enakost,

Vsebina

I UVOD	2
2. VIZIJA, VREDNOTE IN POSLANSTVO NAŠEGA VRTCA.....	4
2.1 DOLGOROČNI CILJI VRTCA VRHNIKA	6
2.2 LETNI CILJI VRTCA IN ČASOVNICA DEJAVNOSTI SPREMLJANJA	7
2.3 Časovnica dejavnosti spremljanja	8
3. TRAJNOSTNI RAZVOJ.....	10
3.1 Strategija razvoja Slovenije.....	10
Zdravo in aktivno življenje.....	11
Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo.....	11
Dostojno življenje za vse.....	11
Kultura in jezik kot temeljna dejavnika nacionalne identitete.....	11
Vključujoč trg dela in kakovostna delovna mesta	12
Nizkoogljično krožno gospodarstvo	12
Varna in globalno odgovorna Slovenija.....	12
Učinkovito upravljanje in kakovostne javne storitve	13
3.1.1 TRAJNOSTNE PRAKSE V VRTCU VRHNIKA	13
4. UČENJE PREKO GIBANJA.....	14
4.1 Strategija učenja preko gibanja	17
Enota Želvica.....	18
Enota Rosika.....	19
Enota Barjanček.....	20
Enota Komarček.....	21
Enota Žabica.....	21
4.2 Anketa izvedena med otroki.....	22
5. SPREMLJANJE OTROKOVEGA RAZVOJA (Portfolio).....	25
6. PREDLOG PETLETNEGA RAZVOJNEGA NAČRTA: PREDNOSTNE NALOGE.....	25
7. MATERIALNI POGOJI ZA DELO.....	31
Viri	33

strpnost in različnost. Priporočilo Sveta EU navaja, da mora biti predšolska vzgoja osredotočena na otroka, ob predpostavki, da se otroci najbolje učijo v okoljih, kjer otroke spodbujamo k sodelovanju in v njih zbudimo zanimanje za učenje. *»Predšolska vzgoja in varstvo bi morala nuditi varno, spodbudno in ljubeče okolje ter zagotavljati socialni, kulturni in fizični prostor z najrazličnejšimi možnostmi za otroke, da razvijejo svoj potencial.«* Seveda pa je uspeh prisoten takrat, ko sta vzgoja in varstvo neločljiva. Pomembno je, da se otrok ne pripravlja zgolj na šolo in odraslo dobo, temveč jih je potrebno podpirati in ceniti tudi v zgodnjem otroštvu. (Uradni list Evropske unije, 2019, str. 189/6).

Pri zastavljanju petletnega razvojnega načrta zavoda smo izhajali iz naših dosedanjih dobrih praks, ki smo jih v preteklih letih, od ustanovitve vrtca dalje, postavljali skupaj s strokovnimi delavci vrtca. Naše vodilo pri načrtovanju so bile tudi trenutne smernice trajnostnega razvoja, skrb za zdravje in otrokov celostni razvoj, kurikulum za vrtce, sodobna dognanja nevroznanosti, ki nam odstirajo vpogled v otrokovo doživljanje sveta. Zelo pomemben in ključen dejavnik za zdrav razvoj otrok je starševska vzgoja, vrtec staršem pri njihovi vlogi pomaga, sodeluje, svetuje in ponuja otrokom v času bivanja v vrtcu raznolike dejavnosti, ki krepijo otrokov razvoj na vseh področjih. Ob pisanju razvojnega načrta smo naše prakse lahko bogatili tudi z izkušnjami iz projekta Erasmus+. Naše partnerske države v projektu K2 z naslovom *»Little Footprints Leave Low Carbon Footprint Behind«* so delile z nami svoje dobre prakse. Z veseljem smo si jih ogledali in spoznali tudi različne sisteme v državah gostiteljicah. Vodenje projekta nam je dalo novih bogatih izkušenj, hkrati smo navezali stik s strokovnimi delavci iz tujine preko katerih smo začutili delo v partnerskih državah. Vezi in povezovanja ostajajo, tako, da tudi te izkušnje z veseljem vpenjamo v vsakdanje delo. Vrhnika ponuja otrokom veliko naravnih kotičkov, ki jih naši otroci, s strokovnimi delavci redno obiskujejo in se v naravi učijo, jo spoznavajo, se sprostijo in uživajo v igri vrstnikov.

Kakovost našega dela spremljamo preko aktivov, delovnih sestankov, konferenc in drugih srečanj znotraj zavoda. Trudimo se, da skozi izkušnje rastemo in nenehno strmimo k izboljšavam.

2. VIZIJA, VREDNOTE IN POSLANSTVO NAŠEGA VRTCA

Naj bo naš vrtec prijazen prostor, naj nudi vsem, ki vanj vstopajo varnost, sprejetost, ljubezen in svobodo.

Vrtec naj bo kraj, kjer se delavci, otroci, starši in drugi dobro počutijo, smo odprti za sodelovanje – v oddelku, v enoti, med enotami, z zunanjimi sodelavci in ustanovami.

Naše poslanstvo uresničujemo z zadovoljnimi obrazi:

OTROK

- naj bodo sproščeni, aktivni, zdravi,
- naj bodo izhodišče vseh dejavnosti,
- vzgojitelji pri delu z njimi odkrivamo in spoštujemo njihove sposobnosti in značilnosti,
- sledimo inkluziji;

STARŠEV

- do njih smo prijazni, dosledni, razumni,
- poslušamo jih in jih dobro informiramo,
- ozaveščamo jih o razvojnih značilnostih otrok in pomenu strokovnega dela vzgojiteljic,
- suvereno zagotavljamo strokovno kompetenco,
- spomnimo jih na dolžnosti do otrok in vrtca;

ZAPOSLENIH

- spodbujamo odprto komunikacijo,
- za osebno in strokovno rast se najprej trudi posameznik ob podpori ustanove,
- delovna in sprostitevna družjenja, naj nas utrdijo v prepričanju
- vrednotenja drug drugega, omogočamo izobraževanja in napredovanja.

Naša vizija temelji ob zavedanju, da smo LJUDJE RAZLIČNI zato:

- sprejemamo različnost,
- znamo živeti z njo,
- drug drugega z njo bogatimo,
- naši odnosi, temeljijo na medsebojnem spoštovanju,
- bodimo delovni, odgovorni, kritični.

NAŠA PREDNOST IN POSEBNOST

Vse naše enote imajo veliko možnosti in priložnosti bivanja na prostem zato nam je pomembno življenje v naravi, z naravo in za naravo – naravni kotički. Naše usmeritve so vezane na »*Živeti zdravo, z naravo, v naravi!*«.

STROKOVNOST

Vzgajati in izobraževati želimo kvalitetno, s strokovno organizacijo dela in življenja, z odgovornim izvajanjem kurikuluma (ob upoštevanju načel in ciljev) ob tem pa spodbujamo profesionalni entuziazem.

Na podlagi ankete med vsemi zaposlenimi in starši smo oblikovali skupne vrednote. Naše **vrednote** so: družina, spoštovanje, zaupanje, prijateljstvo, delavnost in dober zgled.

DRUŽINA je za razvoj otroka, mladostnika izjemno pomembna. V družinskem okolju se posameznik oblikuje, tu nastaja njegova identiteta, pridobiva si posamezne navade in prepričanja, ter oblikuje pogled nase in na svet. Družina je torej temeljna celica, iz katere se razvijemo. Vzgojitelji s svojo strokovnostjo pomagamo staršem pri celoviti skrbi za otroke, izboljšanju kvalitete življenja družin in otrok ter pri ustvarjanju pogojev za razvoj otrokovih telesnih in duševnih sposobnosti.

SPOŠTOVANJE si zaslužimo vsi, gojimo iskren in odkrit odnos, se poslušamo, smo strpni in prijazni med seboj, do otrok, staršev in zunanjih sodelavcev, sprejemamo različnost in hodimo po skupnih poteh.

Naše **ZAUPANJE** je usmerjeno v razvoj in zmogljivost otrok, v njihove sposobnosti, uspeh in strokovnost zaposlenih, zaupanje je temelj dobrih odnosov v organizaciji.

Iz pravega, obojestranskega **PRIJATELJSTVA** črpamo moč in pogum za srečevanje vsakodnevnimi težavami; navdih in potrpežljivost za uresničevanje naših sanj.

DELAVNOST je vzbujanje zavesti, da opravljamo pomembno poslanstvo, ki ga spodbujamo z različnimi zadolžitvami in nalogami, smo vanj pripravljeni vlagati napor in čas, ter v delu najdemo zadovoljstvo.

Zavedamo se, da smo vsi s svojim vedenjem in ravnanjem zgled našim otrokom, trudimo se biti **DOBER ZGLED**.

2.1 DOLGOROČNI CILJI VRTCA VRHNIKA

Dolgoročni cilji izhajajo iz vizije in poslanstva vrtca, ki določa vsebino strateških ciljev in opravljene ankete med otroki, starši in zaposlenimi vrtca.

Usmerjeno je v doseganje izboljšav in višje kvalitete dela vrtca:

- pomoč staršem pri celoviti skrbi za otroke, ustvarjanje pogojev za razvoj otrokovih telesnih in duševnih sposobnosti,
- zagotavljati otrokom varnost in sprejetost,
- z osebno in strokovno odgovornostjo izpolnjevati temeljno poslanstvo in si prizadevati za uresničevanje vizije vrtca,
- z izobraževanjem delavcev v zavodu ohranjati doseženo kakovost in spodbujati nadaljnji razvoj strokovnih delavcev,
- postavljanje učenja v središče strokovnih delavcev,
- pridobivanje znanj in izmenjave praks,
- vzpostaviti sodelovanje in koordinacijo z drugimi izvajalci programov Erasmus+,
- izboljševati kakovost predšolske vzgoje na procesni, posredni in strukturni ravni,
- razvijati in krepiti avtonomijo vrtca,
- zagotavljati ustrezne prostorske in druge materialne pogoje za delo z otroki,
- vključiti v vrtec čim večje število otrok,
- vključevati alternativne in inovativne pristope v pedagoško delo ter dobro prakso predstavljati širši javnosti.

Dolgoročne strokovne usmeritve Vrtca Vrhnika temeljijo na večji pozornosti na področju gibanja otrok, skrbi za naravo in ekologijo – trajnostni razvoj, spremljavi otrokovega napredka, v spremljanju razvoja in učenja v obliki otrokovega portfolia ter na ugotavljanju in zagotavljanju kakovosti v vrtcu. Svoje znanje si bomo v prihodnjih letih nabirali tudi v tujini preko projekta Erasmus+. Naše znanje, usmeritve in naša močna področja bomo širili tudi vsem, ki bodo vstopali v naš vrtec.

2.2 LETNI CILJI VRTCA IN ČASOVNICA DEJAVNOSTI SPREMLJANJA

Poleg ciljev, ki jih določa Zakon o vrtcih in Kurikulum za vrtce bomo sledili tudi sledečim ciljem:

- organizirati krajši program za 5 – 6 letne otroke, ki niso vključeni v dnevni program, po potrebi;
- spodbujati in omogočati delo v različnih projektih (eko vrt, FIT modelni vrtec, UNICEF, Turizem v vrtcu, Prostovoljstvo...),
- strokovno sodelovati v projektih z mednarodno povezavo Erasmus+;
- sodelovati na prireditvah v kraju in predstavljati primere naših dobrih praks širši javnosti,
- skrbeti za trajnostni razvoj.

Okvirne cilje vsako leto operacionaliziramo v Letnem delovnem načrtu s projekti in drugimi aktivnostmi. Uresničitev Razvojnega načrta bomo spremljali na sestankih kolegija, Tima za kakovost, aktivih starostnih skupin, aktivih po posameznih področjih, vzgojiteljskih zborih in zborih delavcev. O doseženih rezultatih in ciljih bomo poročali v Letnem poročilu s samoevalvacijskim poročilom, na koncu petletnega obdobja bomo skupaj s Timom za kakovost pripravili petletno poročilo o kakovosti našega dela. Predstavili in povzeli bomo rezultate ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti na področjih:

- učenja in poučevanja otrok,
- varnega in spodbudnega učnega okolja in
- profesionalnega razvoja strokovnih delavcev.

2.3 Časovnica dejavnosti spremljanja

<p>september 2021-maj 2022</p>	<p><i>Izvajanje dejavnosti in zbiranje podatkov.</i></p> <p>Spremljanje, ali načrtovane dejavnosti uresničujemo, usklajevanje dejavnosti in sodelovanje.</p> <p><i>Strokovna razprava o izvajanju dejavnosti in doseganju zastavljenih ciljev (npr. prva razprava novembra, druga marca), oblikovanje sklepov in dogovorov o izvajanju nadaljnjih dejavnosti, po potrebi izvedba vsebinskih ali metodoloških delavnic.</i></p> <p>Spremljanje, ali na ravni vrtca uresničujemo načrtovane cilje.</p> <p><i>Zbiranje in analiza podatkov, zbranih poročil.</i></p> <p>Priprava in izvedba ankete med starši vrednote, usmeritve.</p>	<p><i>Aktivi starostnih skupin, strokovni delavci.</i></p> <p><i>Ravnatelj, tim za kakovost, strokovni delavci.</i></p> <p><i>Tim za kakovost</i></p>
<p>oktober-november, december 2021</p>	<p><i>Priprava in izvedba ankete med starši, zaposlenimi, otroki - vrednote, razvojne usmeritve, cilji.</i></p>	<p><i>Ravnatelj</i> <i>Aktivi starostnih skupin, strokovni delavci.</i></p> <p><i>ožji Tim in Tim za kakovost. Zunanji izvajalec za izvedbo ankete.</i></p>
<p>januar, februar, marec 2022</p>	<p>Oblikovanje in priprava osnutka Razvojnega načrta. Smernice Kakovost v vrtcih in šolah.</p> <p><i>Spremljanje prednostne naloge-vmesno merjenje.</i></p>	<p><i>Ravnatelj, ožji Tim in Tim za kakovost.</i></p> <p><i>Strokovni delavci.</i></p>
<p>april, maj, junij 2022</p>	<p>Obravnavanje in pregled osnutka Razvojnega načrta</p>	<p><i>Ožji Tim in Tim za kakovost</i> <i>Strokovni delavci</i></p>

<p>julij, avgust 2022</p>	<p><i>Obravnavanje novega programa razvoja za 5 letno obdobje. Priprava akcijskih načrtov za tekoče šolsko leto 2022/2023</i></p> <ul style="list-style-type: none">• na ravni vrtca,• na ravni aktiva oziroma oddelka.	<p><i>Tim za kakovost Strokovni delavci</i></p>
<p>September 2022</p>	<p>Predstavitev poročila o samoevalvaciji/kakovosti in akcijskega načrta (v okviru obravnave LDN) Svetu zavoda in drugim pomembnim deležnikom (Svet zavoda, Svet staršev in občina).</p> <p><i>Objava Analize letnega delovnega načrta s samoevalvacijskim poročilom.</i></p>	<p><i>Tim za kakovost Strokovni delavci</i></p>

3. TRAJNOSTNI RAZVOJ

Na Vrhu Organizacije združenih narodov (OZN) o trajnostnem razvoju je bila septembra 2015 sprejeta Agenda 2030 za trajnostni razvoj. Ta uravnoteženo združuje tri razsežnosti trajnostnega razvoja – ekonomsko, socialno in okoljsko – in jih prepleta med 17. cilji trajnostnega razvoja (*»Sustainable Development Goals – SDGs«*).

Agenda 2030 je univerzalna; njene cilje bo treba doseči do leta 2030 in jih bodo morale uresničiti vse države sveta.

Slika 1: Cilji trajnostnega razvoja OZN

3. I Strategija razvoja Slovenije

Na podlagi zastavljenih ciljev OZN je tudi naša država sprejela Strategijo razvoja Slovenije 2030. Strategija razvoja Slovenije 2030 z osrednjim ciljem *»Slovenija, država kakovostnega življenja za vse«* in dvanajstimi razvojnimi cilji je krovni okvir razvoja države, ki mu sledijo področne oziroma sektorske strategije, regionalne in občinske strategije ter tudi programi in operativni izvedbeni ukrepi. V okviru vsakega razvojnega cilja je opredeljena pot njegovega doseganja. V Vrtcu Vrhnika bomo skrbeli, da pri zastavljenih ciljeh pripomoremo po svojih zmožnostih in naše delo osredotočimo na delo s starši, otroki in institucijami, na državnem in mednarodnem okvirju. Preko projektov Erasmus+ bomo naše dobre trajnostne prakse širili in skrbeli za promocijo vrtca, kraja in naše države.

Zdravo in aktivno življenje

V Vrtcu Vrhnika se bomo trudili, da bomo ozaveščali in izobraževali, najmlajše, njihove starše in stare starše o pomenu zdravega življenjskega sloga. Preko različnih preventivnih aktivnosti (Fit dan, Simbioza giba, sodelovanje z ZD Vrhnika, medgeneracijsko sodelovanje z Domom upokojencev, z neformalnimi druženji s starši in starimi starši) bomo spodbujali zdrav življenjski slog, pomen telesne aktivnosti in zdrave prehrane. Posebno skrb bomo namenjali tudi skrbi za duševno zdravje (CAP delavnice, Prijazni kurikulum, pomoč pri stiskah otrok). S preventivnimi aktivnostmi in obogatitvenimi dejavnostmi bomo iskali možnosti in priložnosti za opolnomočenje naših otrok in staršev. Trudili se bomo, da bomo vsi *»Varni, močni in svobodni.«*

Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo

Z različnimi aktivnostmi bomo spodbujali vseživljenjsko učenje. Pri najmlajših bomo krepili različne vrste spretnosti za življenje in delo, poseben poudarek bomo namenili tudi osveščanju varne uporabe interneta pri najmlajših, sodobna tehnologija nudi veliko možnosti in priložnosti, hkrati pa nosi s seboj ogromno pasti, na katere morajo biti pozorni predvsem starši in zaščititi svoje otroke. Preko delavnic in izobraževanj bomo delovali preventivno.

Razvijali bomo znanja in spretnosti na vseh področjih kurikula, s standardi in kazalniki bomo preko prednostne naloge spremljali področja: Razvoja in učenja otrok, Varnega in spodbudnega učnega okolja ter Profesionalnega delovanja in učenja strokovnih delavcev. Skrbeli bomo, da bomo ponujali izobraževanja tudi tehničnim in upravnim delavcem vrtca. Trudili se bomo ohranjati odprto komunikacijo med vsemi deležniki v vrtcu in skrbeli za dobre medosebne odnose na vseh nivojih.

Dostojno življenje za vse

Ne glede na socialni status staršev bomo zagotavljali dostopnost naših dejavnosti vsem otrokom. Krepili bomo spoštovanje, strpnost in sodelovanje med vsemi deležniki v vrtcu.

Trudili se bomo za varstvo in zaščito družin ter ustvarjali spodbudno okolje za odločanje v prid otroka. V primeru zaznavanja nasilja v družini se bomo povezovali z zunanjimi institucijami. Preko aktivnosti s starši bomo krepili varno navezanost in povezanost z otroki. S prostovoljskimi aktivnostmi bomo krepili solidarnost in sodelovanje.

Kultura in jezik kot temeljna dejavnika nacionalne identitete

Cilj bomo dosegali z razvijanjem in ohranjanjem slovenskega jezika in z dejavnostmi propagiranja kulturne dediščine, obeleževali bomo državne praznike, spremljali športne prireditve in širili pozitiven odnos do domovine.

Vključujoč trg dela in kakovostna delovna mesta

Z vidika razvoja je ključno povečanje stopnje delovne aktivnosti v mlajših in starejših starostnih skupinah, razvoj ustreznih veščin za življenje in delo ter zagotavljanje kakovostnih delovnih mest mladim že ob vstopu na trg dela. Zaradi daljše delovne aktivnosti se bodo nekateri delavci spoprijemali z daljšo izpostavljenostjo nevarnosti pri delu, zato se je za preprečitev povečanja poklicnih bolezni in bolezni, povezanih z delom, treba osredotočiti na ustvarjanje varnih in zdravih delovnih razmer ves čas poklicnega življenja, to je na vzdržno delovno življenje. Ob zavedanju, da je stanje epidemije prineslo velike posledice, ki se kažejo tudi na zdravju in počutju zaposlenih, bomo v prihodnjem obdobju posebno pozornost namenili odprtim odnosom, komunikaciji in stresu na delovnem mestu, to bomo skušali uresničevati preko promocije zdravja na delovnem mestu

Nizkoogljično krožno gospodarstvo

Prilagajanje na podnebne spremembe je nujno potrebno, ključno in zahteva akcijo na vseh ravneh izobraževanja. Z osveščanjem, spodbujanjem trajnostnih rešitev za zmanjševanje mešanih komunalnih odpadkov, spodbujanjem trajnostne mobilnosti in učenju najmlajših o pomembnosti skrbi za naravo bomo uresničevali preko načrtovanja dejavnosti. S področja prometa bomo tudi v prihodnje izvajali preventivne aktivnosti, kjer najmlajše osveščamo o pasteh v prometu, hkrati preko delavnic spodbujamo varnost v prometu, spodbujali bomo trajnostno mobilnost.

Varna in globalno odgovorna Slovenija

Tudi v Sloveniji so stalni vir ogrožanja prebivalstva naravne in druge nesreče, katerih intenzivnost in pogostost se zaradi podnebnih sprememb, čezmernega obremenjevanja okolja in neustreznih posegov v prostor povečujeta. S področja vzgoje in izobraževanja najmlajše učimo ustreznih preventivnih vedenj preko igre evakuacij iz objektov, hkrati jih učimo ustreznega odzivanja v določenih situacijah (požar, poplava in druge nesreče). Spodbujamo preventivna ravnanja na področjih naravnih in drugih nesreč.

Hkrati vzgajamo naše najmlajše k odgovornemu ravnanju do okolja, jih učimo odgovornih ravnanj, skrbimo za vrtčevske vrtove in opazujemo naravo skozi vse letne čase. V vrtcu skrbimo za dosledno ločevanje odpadkov in ozaveščamo pomen zmanjševanja odpadkov na globalni ravni. Prav tako s pralnimi plenjami skrbimo za zmanjševanje mešanih odpadkov na ravni vrtca. Na področju ravnanja za odpadno hrano se bomo zavzemali, da zmanjšamo količino odpadne hrane.

V skladu s smernicami EU in preko nacionalnih projektov bomo iskali možnosti za korak naprej pri zagotavljanju energetske učinkovitosti v naših objektih.

V Razvojnem načrtu se tako približujemo tistim smernicam Trajnostne Slovenije preko katerih lahko prispevamo k prijaznejšemu okolju za manjši ogljični odtis.

Učinkovito upravljanje in kakovostne javne storitve

Tudi v Vrtcu Vrhnika se bomo trudili, da bodo naše storitve kakovostne, transparentne in odgovornejše. Kakovostnejši, bolj transparenten in odgovornejši javni sektor bodo omogočili tudi spremenjeni načini dela z uporabo inovativnih metod, ki temeljijo na ustvarjalnem reševanju izzivov, s poudarkom na vpeljavi digitalnih rešitev z razvijanjem visoke kulture sodelovanja in zaupanja med našimi uporabniki, zaposlenimi in institucijami.

Na področju zagotavljanja vzgoje in izobraževanja bomo spoštovali načelo »pravila enaka za vse«, oblikovanja prostora za inovativnost, nove ideje v zavodu, prevzemanjem odgovornosti in učenjem iz napak.

3. 1. I TRAJNOSTNE PRAKSE V VRTCU VRHNIKA

V Vrtcu Vrhnika se preko različnih aktivnosti trudimo, da bi poskrbeli za čim manjši ogljični odtis (Carbon Footprint), vzgoja otrok in dober zgled odraslih sta ključna pri učenju zdravih navad. V našem vrtcu tako:

- ločujemo odpadke (odpadke ločujemo v vseh oddelkih);
- odpadni material uporabljamo pri vzgojnem delu z otroki (papir, karton, različna embalaža, blago,...);
- uporabljamo minimalne količine čistil (zelena čistila, avtomatsko doziranje);
- peremo brez klora in brez mehčalcev, avtomatsko doziranje pralnih sredstev;
- vso embalažo od čistil vračamo dobavitelju;
- zmanjšujemo uporabo pvc vrečk;
- sistematično spremljamo porabo energije in zmanjšujemo stroške (energetski informacijski sistem);
- uporabljamo pralne plenice – zmanjševanje mešanih odpadkov;
- uporabljamo mazila za otroke brez parabenov, ne uporabljamo krem za sončenje niti repelentov;
- plastenk ne uporabljamo, otroci prinesejo po potrebi svoje bidone;
- starši in zaposleni zbiramo pokrovčke in odpadni papir v dobrodelne namene;

- na jedilnik uvrščamo bio živila in živila, ki jih pridelajo kmetje z okoliških kmetij;
- jogurte, mleko in drugo embalirano hrano naročamo v večji embalaži;
- popoldansko malico otroci zaužijejo v vrtcu, tako da je ne nosijo domov v vrečkah;
- spremljamo in zmanjšujemo količine organskih kuhinjskih odpadkov;
- v Vrtcu Vrhnika otroci pomagajo pri delu na eko vrtu in občasno tudi zaužijejo rastlinska živila, ki jih pridelajo s pomočjo strokovnih delavk;
- otrokom ob vstopu v vrtec podarimo vrečko narejeno iz zračnih blazin z namenom, da se izognemo uporabi PVC vrečk.

4. UČENJE PREKO GIBANJA

Zdravo prehranjevanje in redna telesna dejavnost sta med ključnimi dejavniki varovanja in krepitve zdravja, ki prispevata k boljšemu zdravju, večji kakovosti življenja in k vzdržnosti zdravstvenih sistemov. Med odraščanjem zagotavljata optimalno rast in razvoj, izboljšujeta počutje in delovno storilnost pri odraslih, dolgoročno pa predvsem krepita zdravje, povečujeta kakovost življenja in prispevata k aktivnemu in zdravemu staranju. (Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015-2025, str. 3).

Učenje je učinkovitejše, če je v možganih več kisika, posledično je spominski odtis močnejši, če se informacija oziroma znanje, ki ga vzgojitelj poda, otroka dotakne na igriv in čustveno angažiran način.

Ti dve vodili, ki izhajata iz biologije in nevroznanosti, sta vodili k razmišljanju, kako naj poteka dan v vrtcu.

Pri svojem delu se poslužujemo učenja preko Fit pedagogike. Temelj FIT pedagogike je razvijati in ustvarjati učenje skozi gibanje in gibanje skozi igro. Ko se otroci skozi igro učijo gibati, se z gibanjem učijo. S tem rastejo v sposobnejše osebe, izzivajo svojo ustvarjalnost in se pri iskanju rešitev učijo razmišljati. Ko aktiviramo telo, aktiviramo možgane! Ključni razlog, da FIT pedagogika temelji na gibanju, je v bogastvu gibalne-športne aktivnosti, ki omogoča razvoj gibalnih, kognitivnih in socialnih spretnosti. Za ohranjanje in krepitev zdravja je zato priporočljivo izkoristiti vsako priložnost za gibanje.

Gre za novo strategijo učenja in poučevanja, katere temelj se skriva v besedi Fit (biti v dobri psihofizični kondiciji). Zajema učne metode, s katerimi pri učečem v procesu učenja dosegamo psihofizično ravnovesje in s tem omogočamo kakovostnejše učenje. Fit pedagogika™ postavlja v ospredje učenje v gibanju, gibanje skozi igro in funkcionalno raven znanja. V učne metode vključuje vse vidike posameznikovega razvoja, tako motoričnega, kognitivnega, osebnostnega, socialnega, čustvenega in telesnega. Razvoj in učenje otrok poteka celostno in zahteva harmoničen pristop k vsem omenjenim področjem, prav ta pristop pa je v ospredju pri filozofiji Fit pedagogike™, saj se pomanjkanje spodbud na posameznem področju posledično odraža tudi na ostalih področjih otrokovega razvoja.

Strategija učenja v gibanju se, kot že omenjeno, prepleta z igro, ki je najučinkovitejša metoda učenja, saj učeče vabi v aktivno raziskovanje lastnih gibalnih in drugih zmožnosti. Ko se otroci in mladostniki skozi igro učijo gibati, se hkrati skozi gibanje učijo. Tako rastejo v sposobnejše osebe, iščejo rešitve, se učijo razmišljati in izzivajo svojo ustvarjalnost. Glavni cilj Fit pedagogike™ je tako zdrav, celostni razvoj in doseganje boljših učnih rezultatov otrok in mladostnikov.

Pozitivni učinki Fit pedagogike™ so večplastni. Otrok in mladostnik doživljata ugodje ob učenju v gibanju, saj je spodbujena njuna naravna potreba po gibanju, sodelovanju z vrstniki in odraslimi, obenem sta visoko motivirana, osredotočena in skoncentrirana. Fit pedagogika™ ohranja otrokov raziskovalni duh, mu daje možnost za ustvarjalnost, spodbuja k iskanju lastnih rešitev, ga uči razmišljati, obenem pa sledi njegovemu naravnemu celostnemu razvoju, upošteva razvojna kritična obdobja in ohranja njegovo pripravljenost ter navdušenje za sodelovanje.

Vloga učitelja v procesu otrokovega razvoja in učenja je izjemno kompleksna, zahtevna in odgovorna. Pri Fit pedagogiki™ so učitelji mentorji, ki z otroki in mladostniki sodelujejo, kar velja tudi obratno, da tudi učenci sodelujejo z njimi. (Konda, B., 2021).

Po izsledkih raziskav sodobne nevroznanosti je gibanje ključni dejavnik razvoja in delovanja možganov ter procesov učenja. Gibanje aktivira možganske funkcije in tako učenje poteka kvalitetnejše ter bolj lahko. Gibanje aktivira in povezuje vse možganske podsisteme za učenje. Le-to ni zgolj kognitivni proces, ampak aktivnost celega telesa.

Dejstvo je, da otroci vstopajo v šolo vedno manj zreli in pripravljeni za kognitivne izzive šolanja. Pedagoški delavci pri učencih, v primerjavi s prejšnjimi generacijami, opažajo več težav s koncentracijo, usmerjanjem pozornosti, s slušno in vidno pozornostjo, grafomotoriko in držo pisala, finomotoriko, govorom in jezikom ter z gibalnimi spretnostmi (gibljivost, koordinacija, ravnotežje ...). Vedno več je otrok z učnimi težavami, razvojnimi zaostanki, vedenjskimi in čustvenimi težavami.

Naš šolski sistem za uspešno delo zahteva zrelost in spretnost na vseh omenjenih področjih. Prav tako je gibanja v povezavi z učenjem v našem vzgojno-izobraževalnem sistemu premalo, ne upošteva se dovolj tudi kinetičnega vidika učenja, saj pouk temelji na strukturiranih, vodenih metodah poučevanja ob statičnih položajih otrok. Zbrano, sedeče šolsko delo je seveda pomembno, vendar je mnogo lažje in učinkovito, če v pouk vključimo dovolj kvalitetnega gibanja.

Pomanjkanje gibalnih in senzornih izkušenj ter spodbud v zgodnjem otroštvu, pretirana uporaba tehnologij, stresen način življenja, poudarek na storilnosti, pretirana zaščita otrok v razvoju njihove samostojnosti in odgovornosti vplivajo na izražanje in porast zgoraj omenjenih težav ter posledično na razvoj negativnih kompenzacij za šolsko delo in s tem zmanjšano motivacijo, veselje, lahkotnost, hitrost in uspešnost učenja.

Dolgotrajno sedenje, premalo gibanja, premalo senzornih izkušenj, pretirana ekranizacija, manj kvalitetnega druženja, proste, spontane igre in gibanja v naravi, preveč vodenih in organiziranih dejavnosti, pomenijo za otroke oviro v funkcioniranju v skladu s potenci ter pretiran stres, na katerega se pogosto odzovejo s stresnimi in preživitvenimi odzivi kar vpliva na upočasnjeno ali ovirano dozorevanje možganov in telesa ter manjšo aktivnost delov za kvalitetno učenje.

Nekaj minut gibanja pospeši učno delo, motivira, spodbuja in vnaša pozitivne občutke, saj se ob gibanju sproščajo hormoni ugodja in zadovoljstva. Učenje poteka hitreje, kvalitetnejše in

lahkotnejše, kadar ga spremljajo pozitivni občutki oz. naravnost. Ob gibanju se izboljša fokus, pospeši se kognitivno procesiranje in povečata se obseg ter kvaliteta pomnjenja. Hkrati pa gibalni odmori omogočajo tudi počitek od akademskih vsebin ob prenasičenosti.

Učinek je toliko večji, kolikor bolj kvalitetne in raznovrstne vaje so izbrane. Naj bi spodbujale taktilni, vestibularni, propioceptivni, senzorni in motorični sistem, kar je baza oziroma osnova v piramidi učenja. Na omenjenih sistemih sloni celoten kognitivni razvoj. Z vajami lahko spodbujamo dozorevanje omenjenih področij, kar omogoča razvoj višjih miselnih funkcij. Vrtec sicer ne more nadomeščati zgodnjega razvoja in spodbud staršev ter ožjega okolja, ima pa veliko vlogo pri dozorevanju otrok in omogočanju lahkotnejšega ter kvalitetnejšega učenja.

4. I Strategija učenja preko gibanja

Spreminjanje prakse skozi profesionalno obdobje razvoja strokovnih delavcev je dolgotrajen proces pri katerem je potrebno veliko znanja s področja razvoja predšolskih otrok, volje do dela, spoznavanja sebe in prepoznavanja prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti, ki jih na določenem področju dela imamo. V SWOT analizi, ki smo jo opravili po enotah smo se tako vprašali *»Kako lahko še izboljšamo implementacijo aktivnih gibalnih metod (FAM) dela in uresničujemo dolgoročne cilje zavoda?«*

Sama kratica SWOT je sestavljena iz prvih črk štirih angleških besed (Kavčič, 1998, str. 78): S – strengths (prednosti), W – weaknesses (slabosti), O – opportunities (priložnosti) in T – threats (nevarnosti).

Strokovni delavci so po enotah opravili analizo na podlagi katere bomo v prihodnjih letih načrtovali naše delo. Preko delavnic in diskusije smo ozaveščali prednosti in izzive, ki nas čakajo. Skupaj bomo poskušali iskati priložnosti za nadaljnji razvoj in delo z otroki ter dobre prakse in dosedanja znanja predstavljati tudi širši javnosti.

Enota Želvica

PREDNOSTI	SLABOSTI
<p>Več gibanja.</p> <p>Veseli, zadovoljni otroci.</p> <p>Aktivni tudi tisti otroci, ki so sicer neaktivni.</p> <p>Omogoča lažje razumevanje vsebine.</p> <p>Zabava.</p> <p>Otroci bolj upoštevajo navodila.</p> <p>Lahko povezujejo več področij skupaj.</p> <p>Različne površine v okolici vrtca, telovadnica, naravni kotiček.</p> <p>Omogočajo prilagajanje težavnosti, fleksibilnost.</p> <p>Vsak se lahko uči na sebi lasten način.</p> <p>Daljši potek dejavnosti.</p> <p>Lahko vključujemo vsa področja.</p> <p>Trajno znanje.</p> <p>Dobro sodelovanje tandema.</p>	<p>Če si sam.</p> <p>Če tandem ne sodeluje dobro.</p> <p>Ni strokovnosti, nisi suveren.</p> <p>Če teh metod ne znaš prepletati z drugimi metodami.</p> <p>Potrebujemo več časa za pripravo in pripravo materiala.</p> <p>Težko prilagodimo za vse otroke.</p>
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<p>Izmenjava dobrih praks.</p> <p>Te metode lahko uporabimo pri usvajanju vsebin vseh področij.</p> <p>Lažji način učenja za »kinetične« otroke.</p> <p>Da spreminjamo svoj način razmišljanja.</p> <p>Da smo bolj inovativni.</p> <p>Omogoča mednarodno sodelovanje.</p> <p>Spodbuja splošen gibalni razvoj otroka.</p> <p>Dejavnosti lahko izvajamo kjerkoli.</p>	<p>Da pozabimo na klasične metodološke postopke.</p> <p>Da načrtujemo preveč ciljev.</p> <p>Da se osredotočimo samo na gibanje in pozabimo, da je gibanje samo pot do realizacije ciljev ostalih vzgojnih področij.</p> <p>Da pozabimo na realizacijo ciljev s področja gibanja.</p> <p>Če nisi suveren imaš lahko hitro kaos.</p> <p>Lahko prehitro obupamo.</p>

Enota Rosika

PREDNOSTI	SLABOSTI
<p>Veliko narave v okolici vrtca.</p> <p>Razgibana enota, stopnice, dvorana.</p> <p>Veliko dostopne opreme.</p> <p>Manjša enota, bolj povezane med seboj, s krajem.</p> <p>Veseli, sproščeni otroci.</p> <p>Otroci so bolj motivirani, vodljivi in hitreje usvajajo vsebino.</p> <p>Strokovne delavke lahko bolje spremljajo posameznike, lažje opazujejo.</p> <p>Uporaba posameznih metod omogoča sprotno evalvacijo.</p> <p>Bolj so motivirani tudi tisti otroci, ki drugače niso.</p> <p>Otroci se hitreje dogovorijo med seboj.</p>	<p>Metode moramo večkrat implementirati, da postanemo suvereni.</p> <p>Potrebno se je dobro pripraviti, vzame nam več časa.</p> <p>Vse moramo vnaprej načrtovati, tudi uporabo materiala.</p> <p>Premajhne igralnice.</p> <p>Dolžina izvajanja.</p> <p>Odsotnost strokovne delavke.</p> <p>Dvorana v nadstropju.</p> <p>Premalo prostora za shranjevanje rekvizitov.</p>
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<p>Večkrat kot metodo uporabimo, bolj smo suvereni.</p> <p>Spoznavamo druge otroke, lahko pomagamo v drugi skupini.</p> <p>Menjava vzgojitelja v oddelku.</p> <p>Osebna rast.</p> <p>V okolici enote so različne površine.</p>	<p>Če se vnaprej ne pripravimo, lahko posredujemo napačno znanje.</p> <p>Večja možnost za nesreče.</p> <p>V okolici vrtca ni pločnika.</p>

Enota Barjanček

PREDNOSTI	SLABOSTI
<p>Lokacija: bližina narave, naravnih koticov, veliko časa bivano otroci v naravi, različne naravne površine, igrišča, otroci bolj razigrani, imajo boljšo pozornost, večja vključenost otrok v proces, otroci imajo možnost izbire hitreje usvojijo določeno vsebino, povezovanje vzgojnih področij, vsak otrok prilagodi dejavnost sebi, domač način- to poimenujejo kot igro in ne učenje, boljše usvajanje rutine, vidiš skupino kot celoto, dobro sodelovanje v skupini (otroci in strokovna delavca).</p>	<p>Ni igral, dreves za plezanje, pusto igrišče, nesuverenost pri izvajanju gibalnih metod, pomankanje znanja, usklajevanje terminov za telovadnico, prevelike skupine, premajhne igralnice, izpad kadra, slabo sodelovanje v tandemu, neaktivni otroci (z vedenjskimi težavami, OPP),...</p>
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<p>Učenje strokovnih delavcev, nova znanja, učenje ena od druge, iskanje novih pristopov, timsko sodelovanje otrok (učenje otrok od otrok), priložnost za zabavo, otrok se lažje izraža v gibanju, niso tako izpostavljeni, skupinsko delo, predstavitev primerov dobrih praks, lažje prepoznamo močna in šibka področja otrok, samopotrđitev-profesionalna rast.</p>	<p>Poškodbe, klopi, bližina ceste, nezainteresiranost otrok, slab dan otroka, normativi, neuporaba metod zaradi neznanja, če ni sodelovanja z vzgojiteljico, so lahko otroci spregledani.</p>

Enota Komarček

PREDNOSTI	SLABOSTI
<p>Center Vrhnike, velika telovadnica, razvojni oddelek v enoti, majhna enota-boljše sodelovanje, v dveh nadstropjih-učenje hoje, dobro izhodišče: bližina Športnega parka, knjižnice, javnih ustanov..., veliko vzgojnih sredstev (športni pripomočki, knjige in didaktični material), FIT priprave-strokovna literatura</p>	<p>Center Vrhnike-promet, izpostavljenost, telovadnica v 2. nadstropju- težje dostopna, veliko priseljencev-težave z razumevanjem jezika, slabo sodelovanje s starši, prepričanje, da se področje umetnosti lahko izvaja samo na klasičen način, neznanje</p>
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<p>Dobro izhodišče: bližina Športnega parka, knjižnice, javnih ustanov..., Izmenjava znanj-medsebojne hospitacije, nasveti, izmenjava izkušenj, upati si, preizkušati, samopotrditve.</p>	<p>Strah, nesigurnost, prevečkrat delitev na zgoraj, spodaj</p>

Enota Žabica

PREDNOSTI	SLABOSTI
<p>Velika telovadnica, veliko vzgojnih sredstev in športnih pripomočkov, aktivni otroci brez vedenjskih težav, bližina narave, ni veliko prometa, bolj sproščeni, umirjeni otroci, več si zaupajo, hitrejša učenja otrok, izobraževanja</p>	<p>Velikost igralnic, veliko dela za pripravo, sam v oddelku, večkratna prisotnost specialne delavke v oddelku, previsok normativ, bližina prometne ceste otroci s posebnimi potrebami brez odločb</p>
PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<p>Uporaba različnih površin, možnost usvajanja različnih spretnosti-NOG, izobraževanje str. delavcev, izmenjava primerov dobrih praks, posvetovanje.</p>	<p>Ozek pločnik, cesta čez Trojico, izvajanje samo ene metode, neupoštevanje novih spoznanj v znanosti slabši vpogled nad otroki, ker se izvaja s celo skupino.</p>

4. 2 Anketa izvedena med otroki

V namen postavitve Razvojnega načrta smo v Timu za kakovost pripravili anketo preko katere smo anketirali otroke. Zastavili smo jim sedem vprašanj in povzetke odgovorov pripravili in umestili v Razvojni načrt, saj nam odstirajo njihov pogled na naše delo, preko odgovorov spoznamo kaj jim je všeč, kaj ne, katere dejavnosti so jim najljubše in kakšen je po njihovem mnenju sanjski vrtec. Povzetke odgovorov so pripravile članice aktiva Tima za kakovost.

1. Kakšna je po tvojem mnenju dobra vzgojiteljica?

Otrokom je najpomembneje, da je vzgojiteljica prijazna, kar je odgovorila velika večina otrok. Da jim je pomembno, kakšen odnos ima do otrok, kažejo tudi pogosti odgovori, da je zabavna, jih potolaži, ko jim je hudo, poboža ali požgečka, da se ji lahko zaupajo in da se z njimi igra. Želijo si vzgojiteljic, ki niso preglasne in ne kričijo, temveč da lepo povejo, kadar kdo česa ne naredi prav. Hkrati pa jim je pomembno, da skrbijo za upoštevanje skupnih dogovorov v skupini, predvsem, da ne pride do fizičnih konfliktov. Otroci se zavedajo pomembnosti lastne participacije, saj so pogosto navedli, da jim je všeč, ko vzgojiteljica upošteva njihovo mnenje ali ideje ter jim dovoli, da se igrajo, s čimer si želijo. Naslednja skupina pogostih odgovorov se nanaša na zunanji videz vzgojiteljice, torej da je lepa, urejena, lepo oblečena. Najmanjkrat so otroci navedli specifična znanja in spretnosti vzgojiteljice, na primer da zna peti, plesati, igrati na inštrumente, pripraviti zanimive dejavnosti, poligone ali brati pravljice.

2. Ali rad hodiš v vrtec? Zakaj rad hodiš v vrtec? Zakaj ne maraš hoditi v vrtec?

Velika večina otrok rada hodi v vrtec. Najpogostejša odgovora zakaj, sta igra s prijatelji in igrače. Nekaj otrok manj je odgovorilo, da v vrtec radi pridejo zaradi prijateljev oz. so jih poimensko naštevali. Med manj pogostimi odgovori najdemo prijazne vzgojiteljice, sprehod in igro na igrišču. Med odgovori, ki jih še redkeje zaznamo (2x) so učenje zanimivih stvari, branje knjig, zabava, ustvarjanje in spanje.

Nekaj otrok je istočasno ob odgovoru, da radi hodijo v vrtec, dodalo tudi, da občasno ne marajo vrtca. Tukaj sta najpogostejša odgovora, da so zaspani in da jim je dolgčas. Nihče od otrok ni izključno odgovoril, da vrtca ne mara.

3. Kaj v vrtcu najraje počneš?

Skupne značilnosti izjav:

- Igra s prijatelji.
- Ustvarjanje z različnimi materiali.
- Gibanje na prostem in v telovadnici.
- Risanje in barvanje.
- Družabne igre.

Izjave so v večini enotne: **RADI SE IGRAJO** s prijatelji, kjer gradijo z različnimi kockami, so v peskovniku (kuhajo, kopljejo luknje), se lovijo, skrivajo, igrajo z žogo, se spuščajo po toboganu, se gugajo, se vozijo s kolesi in s skiroji. Pogosto naštevajo ustvarjanje z različnimi materiali, barvanje z barvicami, čopiči. Všeč so jim družabne igre (domine, karte, spomin), igre vlog (dojenčki, kuhanje, gradbišče). Otroci se radi skrivajo v šotore, ki si jih sami izdelajo. Všeč so jim blazine na različne načine še posebej ko jih postavimo v poligone.

4. Kaj ti je najbolj všeč v vrtcu?

Otroci so poudarili, da jim je všeč, ko se zabavajo in igrajo. To je bilo izraženo preko lokacij za igranje ter preko vrst igrač in aktivnosti. Všeč jim je, da se ne igrajo sami (več jih je omenilo tudi posamezne prijatelje), da lahko pomagajo drugim ter da lahko prinesejo svoje igrače in da je tudi v vrtcu na voljo veliko različnih igrač. Nekaterim je všeč, da je vrtec lep in velik oz. da so v njem velike sobe; posameznikom pa je všeč dobra hrana, lepo vreme, ko so drugi prijazni do njih in ko so zdravi.

Otroci so izrazili tudi kje se najraje igrajo in katere aktivnosti so jim najljubše:

- omenjene lokacije igranja, ki so jim všeč: igrišče, vrt, peskovnik, telovadnica, galerija, tematski kotički (naravni/gozdni, kuhinjski, glasbeni), gozd, Trojica;
- omenjene vrste igrač, ki so jim všeč: magneti, spajanke, hobotnica, žeblički, klavir, barvice, lesene palčke, LEGO kocke, telefon, konjički, hišica za punčke, blazine, gugalnice, dinosavrova jajca, tobogan, vozila;
- omenjene vrste aktivnosti, ki so jim všeč: igranje vlog, risanje, barvanje, jutranji krog, izdelovanje različnih stvari, razgibanje, delanje prevalov, tek in lovljenje, igranje nogometa in košarke, opazovanje rib, listanje portfolia, oblikovanje plastelina, praznovanje rojstnega dne, sprehodi, ples, petje, poslušanje glasbe in pravljic, spuščanje aviončkov, plezanje po drevesih, pogovarjanje.

5. Kaj ti v vrtcu ni všeč? Česa ne maraš?

Največ otrok poudarja, da jim je vse všeč. Nekateri omenjajo, da jim ni všeč verbalno in fizično nasilje. Podobno ne marajo medsebojnega prepiranja, neubogljivosti, ignoriranja, odvzemanja igrač brez dogovora oz. preprečevanja vključevanja v igro in tega da so kregani. Niso jim všeč težke in dolgotrajne naloge oz. naloge na sploh, nekaterim pa tudi aktivnosti ali vrste igrač, ki jih ima večina sicer rada. Nekateri omenjajo vrste hrane, ki jim v vrtcu niso všeč. Posamezniki kot moteče omenjajo premajhno raznolikost igrač, preveč pravil pred igranjem ter pospravljanje igrač. Posamezniki omenjajo, da ne marajo, da se ne morejo igrati s posameznimi prijatelji.

Otroci omenjajo, da ne marajo:

- oblik verbalnega nasilja: govorjenje grdih besed, kričanje;
- oblik fizičnega nasilja: pretepanje, udarjanje, brcanje, grabljenje za majice, cukanje, ščipanje, praskanje, grizenje, uničevanje ustvarjenih izdelkov;
- aktivnosti in vrste igrač, ki so večini všeč, nekaterim pa ne: spanje, lovljenje, risanje, plišaste živali, Nikitini material – matrici;
- kuhano papriko, korenje, banane, krompir, brokoli, paradižnik.

6. Kaj si želiš v igralnici, na igrišču?

Otroci so podali različne odgovore. V igralnici bi imeli več kock, konstruktorjev, da bi lahko zgradili večjo hišo pa predalnik za risbice (zdaj jih pospravljajo v označeno škatlo), največ otrok pa je povedalo, da jim je vse v redu in da si ne želijo ničesar. Za igrišče pa sta dva otroka izrazila željo po gugalnici. Občasno smo obiskali gozdni kotiček, kjer so se otroci lahko gugali na vrvi, ali pa kakšno igrišče v bližini (Stara Vrhnika, Vrtnarija, enota Žabica), kjer so lahko to željo tudi uresničili. Ena deklica pa je imela posebno željo, in sicer, da bi bil na našem senčnem peščenem igrišču večkrat sonček, tako kot na asfaltnem, za vrtcem.

7. Kakšen je po tvojem mnenju sanjski vrtec, kakšen vrtec si želiš?

Slaba polovica otrok je sanjski vrtec povezal z barvo, največkrat omenjena barve je mavrična. Otroci so kar nekajkrat (10) omenili, da bi imeli tematsko obarvan vrtec (sladek, čokoladen, nogometni, vulkanski, podmorski, vrtec čebelica, vojaški, sončen, v obliki metulja).

Naslednja skupina odgovorov je bila povezana z igro, igračami in obroki, največkrat so omenjene igre v bazenih. Pri večini teh odgovorov je zaznati, da si otroci želijo gibanja na prostem, saj so izrazili željo da bi imeli na igrišču igrala, tobogane, koše, gole, žoge,... Opaziti

je, da se nekateri otroci ukvarjajo tudi s samim prostorom, saj je bilo v intervjuju omenjeno, da si želijo večjih igralnic, manj otrok in drugačne postavitve igralnice. Med odgovori pa so se vsaj štirikrat pojavili odgovori, da je njihov sanjski vrtec ta v katerega hodijo.

Povzetek pripravile: Jolanda Artač, Vesna Geršak, Anja Petelin, Jana Zadavec, Daniela Žvokelj.

5. SPREMLJANJE OTROKOVEGA RAZVOJA (Portfolio)

Portfolio je zbirka gradiv o življenju, razvoju in učenju otroka. Ta gradiva so otrokove risbe, fotografije, različni zanimivi zapiski o njegovi igri, pogovorih, o njegovem razmišljanju in podobno. Mapa portfolio odseva otrokov razvoj in napredek. Ko jo otrok gleda, ob njej podoživlja pomembne in zanimive trenutke iz svojega življenja. Na ta način krepi svojo samopodobo in razvija sposobnost za refleksijo (razmišljanje o sebi).

Otroška risba ali fotografija postane dokaz otrokovega razvoja, učenja in napredka takrat, ko se shrani v portfolio z jasnim namenom in ko je ta namen zapisan v komentarju. Komentar lahko daje otrok sam, lahko ga dajejo vzgojitelji oziroma pomočniki vzgojiteljev, drugi otroci, lahko ga dajejo starši ali kdorkoli, ki je za otroka pomemben.

Dokumenti v portfoliu otroku omogočajo, da se spomni dogodkov in ubesedi svoje občutke, doživljanja, dogajanje... Ob tem otrok tudi razmišlja, prepoznava svoj učni stil, svoja močna področja, strategije, ki jih uporablja, dosežke ter učinke lastnega delovanja na okolje.

Portfolio prinaša spoznanje, da je človekov razvoj vseživljenjski in da ima vsak človek enkratno in povsem lastno pot razvoja, ki jo v pomembni meri usmerja prav on sam.

6 PREDLOG PETLETNEGA RAZVOJNEGA NAČRTA: PREDNOSTNE NALOGE

V samoevalvacijskih poročilih zadnjih dveh let strokovni delavci ugotavljajo, da je področje umetnosti tisto področje, ki mu moramo nameniti več časa in pozornosti. Na sestankih ožjega Tima za kakovost smo tako postavili petletni okvir s področja umetnosti. Vsako leto bomo ob koncu šolskega leta po enotah pripravili prireditve za starše na katerih bomo predstavili svoje delo.

1. leto: GLASBA (nove pesmice, glasbeno-didaktične igre, spremljava z inštrumenti, ritem izvajanje ritmičnih vzorcev, izštevanka- ritmična izreka, zvočne slike, poslušanje glasbe).
2. leto: PLES (z gibanjem in plesom se izraža, komunicira, vadi koordinacijo in ravnotežje, izvaja, pleše in sestavlja prvine plesne celote, izmišlja in ustvarja plesne vloške za dramske predstave...).
3. leto: LIKOVNA UMETNOST (različne likovne tehnike, opazovanje vizualnih značilnosti umetniških del, spoznavanje različnih slikarjev, ustrezen metodični postopek z uvodno motivacijo, tridimenzionalne likovne kompozicije-modeliranje, eksperimentiranje z materiali).
4. leto: DRAMSKA UMETNOST (različne predstave- scena, kostumi, luči, zvok, maska..., animira igrače, predmete in lutke, dramatizacija-vživljanje in posnemanje živali, osebe, ustvarjanje lastnih zgodb ob sliki, izmišljanje zgodb in pesmi, »režira« dogajanje v prizoru, predstavi)
5. leto: AVDIO VIZUALNA UMETNOST (opazuje in komentira fotografije, otroške filme, TV oddaje in se z risbo odziva nanje, fotografira in snema s fotoaparatom, fotografijo reže in tvori nove vsebine in likovne kompozicije, spoznava različne zvrsti TV programa.

Prednostna naloga bo tako osredotočena na razvoj in učenje otrok, pozorni bomo na varno in spodbudno učno okolje ter profesionalno učenje in delovanje vzgojiteljev.

Ob vsem tem pa je pomembno tudi vodenje, kjer zagotavljamo in ugotavljamo kakovost. Sistematično, sodelovalno z vsemi deležniki razvojno načrtujemo in sledimo zastavljenim ciljem. S samoevalvacijo spremljamo, vrednotimo načrtovane dejavnosti in vrednotimo dosežene cilje. Preko samoevalvacije pridemo do ugotovitev in sklepov, ki jih vsako leto vključimo v nadaljnje načrtovanje dela.

RAZVOJ IN UČENJE OTROK

Cilj: *Otrok lahko v umetnosti predstavi svoja najbolj skrita počutja in čustvene vsebine, natančno opiše ali predstavi neki dogodek ali stvar, lahko se posveča estetskim vidikom, izrazi svojo etično presojo o sebi, dogodku, ali pa eksperimentira z umetniškim jezikom.*

STANDARD	KAZALNIK	OPISI KAZALNIKA	PRIMERI VPRAŠANJ
<p>Otroci napredujejo pri vseh umetniških zvrsteh.</p> <p>Prednostna naloga 2022/2023: Glasbene dejavnosti</p> <p>Prednostna naloga 2023/2024: Plesne dejavnosti</p> <p>Prednostna naloga 2024/2025: Likovne in oblikovne dejavnosti</p> <p>Prednostna naloga 2025/2026: Dramske dejavnosti</p> <p>Prednostna naloga 2026/2027: AV-dejavnosti</p>	<p>Otroci v vrtcu razvijajo radovednost in veselje do umetniških dejavnosti, umetnosti in različnosti. Doživljajo umetnost kot del družbenega in kulturnega življenja ter spoznavajo umetniška dela. Razvijajo sposobnosti umetniškega izražanja čutnega, čustvenega, miselnega, estetskega in vrednostnega doživljanja.</p>	<p>Otroci se izražajo spontano, izbirajo vsebine, motive, sredstva in čas za izražanje. Sodelujejo v različnih stopnjah ustvarjalnih procesov: pri načrtovanju, oblikovanju zamisli in izvedbe, posredovanju in sprejemanju dela ter pri pogovoru o delu, procesu in izkušnjah. Otroci sodelujejo, obišejo predstavo, koncert, razstavo v vrtcu in avtentičnih okoljih.</p>	<p>Kako vzgojitelj spodbuja razvoj umetniških zvrsti pri otroku?</p> <p>Kako vzgojitelj spodbuja otrokovo ustvarjalnost?</p> <p>Kako vzgojitelj vključuje in spodbuja otroka pri načrtovanju, oblikovanju zamisli in izvedbe ter refleksiji?</p> <p>Kako okolje in vzgojitelj spodbujata sodelovanje med otroki in učenje otrok od otrok?</p> <p>Kaj otrok zmore sam?</p>
<p>Otroci napredujejo na področju gibalnega razvoja.</p>	<p>Otroci razvijajo gibalne zmožnosti in spretnosti.</p>	<p>Otroci razvijajo zavedanje lastnega telesa in doživljanja ugodja v gibanju, spoznavajo in razvijajo gibalne sposobnosti, pridobivajo zaupanje v</p>	<p>Kako otroci napredujejo v gibalnih zmožnostih in spretnostih?</p> <p>Kako se v vrtcu spremlja gibalni razvoj?</p>

		svoje telo in gibalne sposobnosti, usvajajo osnovne gibalne koncepte, postopno spoznavajo in usvajajo prvine različnih športnih zvrsti.	Na kaj smo pozorni pri načrtovanju gibalnih dejavnosti? Kako je področje gibanja prilagojeno otrokom s posebnimi potrebami?
Otroci se učijo skrbeti za svoje zdravje.	Otroci razvijajo skrb za zdravje, varnost in odgovornost zanjo.	Otroci spoznavajo osnove zdrave prehrane in zdravega načina življenja. Navajajo se na varnost pri izvajanju dejavnosti, uporabi igral in pripomočkov ter spoznavajo pomen varnosti in sprejemanja osebne odgovornosti zanjo.	Katere dejavnosti s področja skrbi za zdravje v vrtcu z otroki izvajamo in kolikokrat? Kako vzgojitelj otrokom predstavi pravila, ki se navezujejo na njihovo varnost v skupini, na igrišču? Ali otroci aktivno sodelujejo pri spoznavanju pravil in upoštevanju le-teh?

VARNO IN SPODBUDNO UČNO OKOLJE

STANDARD	KAZALNIK	OPISI KAZALNIKA	PRIMERI VPRAŠANJ
V vrtcu si prizadevamo za kulturo kakovostne komunikacijske in dobre medsebojne odnose.	V vrtcu spodbujamo dobre medsebojne odnose in spoštljivo komunikacijo.	Zaposleni v vrtcu vzdržujejo dobre odnose z vsemi notranjimi in zunanjimi deležniki. Negujemo kulturo poslušanja, dialoga, spodbujanja, vzajemne podpore in dajanja potrditev, smo spoštljivi. Učimo se reševanja problemov in konfliktov.	Kako pozorno se znamo poslušati? Kako spoštljiva je naša komunikacija? Kako skrbimo za dobre odnose in dobro počutje? Kako sprejemamo drugačnost, kako izražamo spoštovanje do vseh deležnikov. Kašne strategije reševanja konfliktov imamo?
V vrtcu udejanjamo učinkovite vzgojne pristope.	V vrtcu udejanjamo strategijo vključevanja aktivnih gibalnih metod v vzgojni proces.	V vrtcu je vzgojno delovanje sistematično in sledi principov in strategijam teorij, podprtih z dokazi. V skladu z njimi delujemo, se podpiramo, usposabljammo, evalviramo. Vrtec ima strategijo vzgojnega delovanja na ravni vrtca, oddelkov, posameznikov.	Kakšna je strategija našega vzgojnega delovanja na ravni vrtca, oddelka? Ali se zaposleni zavzemamo zanjo? Kolikokrat na leto se udeležimo strokovnega usposabljanja o vzgojnih strategijah? Kakšno je moje notranje vodilo pri iskanju novih vzgojnih pristopov? V kolikšni meri se zavedam pomena medsebojnega sodelovanja in spodbujanja.
V vzgojni proces vključujemo vsebine trajnostnih praks.	V vrtcu otroke seznanjamo s trajnostnimi praksami, jih spodbujamo, da vsebine ponotranjijo.	Pri vzgojnem delu vključujemo naslednje trajnostne prakse: ločujemo odpadke, zbiramo biološke odpadke v kompostnik, skrbimo za vrtove, živali. Skrb za naravo in živali v naravnih kotičkih.	Ali se zavedam pomena trajnostnih praks? Na kakšen način jih vključujem v vzgojno delo? Kako lahko preverim, če so jih otroci usvojili.

PROFESIONALNO UČENJE IN DELOVANJE VZGOJITELJEV

STANDARD	KAZALNIK	OPISI KAZALNIKA	PRIMERI VPRAŠANJ
Strokovni delavec usmerja učenje tako, da otrokom omogoča optimalne dosežke in razvoj.	Vzgojitelj ustvarja sodelovalno, podporno, varno in sproščeno učno okolje.	Vzgojitelj ustvarja učne situacije, ki dajejo otrokom možnost uspeha in razvoja pozitivne samopodobe. Kaže zanimanje za otroke, pohvali njihovo prizadevanje za dosežke, sproti jim posreduje povratne informacije. Spodbuja in spremlja zdrav telesni in duševni razvoj. Ustvarja odprto učno okolje. Vzpostavlja jasna pravila, je dosleden v svojih zahtevah in dejanjih. Spodbuja spoštljivo komunikacijo.	Kako prispevam k zdravemu telesnemu in duševnemu razvoju ter izbiri zdravega življenjskega sloga pri svojih otrocih v skupini? Na kakšen način vzpostavljam kakovostne odnose z otroki? Kako zagotavljam sproščene odnose med otroki in mano ter med otroki samimi? Kako skrbim za korektno in spoštljivo medsebojno komunikacijo?
Strokovni delavec načrtuje, spremlja, vrednoti in izboljšuje svoje profesionalno delo in usmerja svoj razvoj.	Strokovni delavec spremlja in vrednoti svoj profesionalno delo ter ga izboljšuje.	Raziskuje in reflektira delovanje in učenje ter spreminja in izboljšuje lastno prakso. Zbira povratne informacije s strani sodelavcev, ravnatelj, otrok in staršev ter na ta način ugotavlja močna in šibka področja dvojega profesionalnega razvoja. Spreminja svojo prakso in je ves čas usmerjen v vseživljenjsko izkustveno učenje..	Kako izvajam refleksijo? Kako pogosto pridobivam povratne informacije od ravnatelja, sodelavcev, staršev, otro? Katere povratne informacije zbiram in zakaj? Kako povratne informacije (medsebojne hospitacije, hospitacije ravnatelja,...) vplivajo na spreminjanje moje prakse? Katere so močne in šibke točke mojega profesionalnega delovanja.

7. MATERIALNI POGOJI ZA DELO

V zadnjem triletnem obdobju smo uspešno zaključili projekt sanacije prezračevanja v naši centralni kuhinji. Sami smo izpeljali javni razpis, financiranje sanacije pa je bilo realizirano s pomočjo občine in iz našega presežka prihodkov nad odhodki. Na podlagi podrobnega pregleda naših stavb in analize stanja v naših enotah ugotavljamo, da bo v prihodnjem petletnem obdobju potrebno razmišljati o preureditvi naših prostorov. Počasi se predvideva upad vpisa otrok v vrtec, saj je število rojstev v primerjavi z letom 2010 (št. 232) nižji (v letu 2020 je št. rojenih otrok v naši občini 179, v letu 2021 je rojenih 169 otrok).

Določenih del smo se postopno lotili, seveda v skladu s finančnimi zmožnosti. Izvedli smo sanacijo terase v enoti Žabica (1. starostno obdobje), prav tako smo sanirali streho, sledi še sanacija dotrajane fasade in ureditev igrišča. Čeprav je stavba stara 12 let so bile ugotovljene nepravilnosti pri sami izgradnji stavbe, ki so se s podrobnim pregledom gradbene dokumentacije in podrobnim pregledom enote odkrile v zadnjem obdobju.

V skladu s Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih za vrtce je potrebno razmišljati o znižanju števila otrok v oddelkih, na normativno število, najprej v enoti Barjanček (v vseh naših enotah imamo ob soglasju občine in zaradi potreb po varstvu v občini Vrhnika, v oddelkih dva otroka čez predpisan normativ). Ob zavedanju, da število otrok v oddelkih vpliva na ceno programa, hkrati smo priča zviševanju cen življenjskih potrebščin in energentov, zvišujejo se tudi stroški plač zaposlenim, predvidevamo, da se bo cena programa v prihodnjih letih spreminjala, posledično bo višja. V zadnjem obdobju treh let smo ceno spreminjali predvsem zaradi pravic iz delovnih razmerij (višja minimalna plača, višji regres za letni dopust, napredovanje strokovnih delavcev).

Enoto Barjanček smo prav tako dali v pregled in v izris dejanskega stanja, saj posnetka stavbe v vrtcu nimamo. Obstajajo le dokumenti, ki pričajo o sanaciji elektroinstalacij in prenovi sanitarij. Preko posnetka stanja lahko nadaljujemo z načrtovanjem in oblikovanjem prostorov, ki bodo ustrezali veljavnim normativom.

Naš vrtec deluje v petih stavbah, v katerih bomo morali v naslednjem obdobju opravljati redne preglede stavb in s tem skrbeti, da se nepravilnosti, napake, poškodbe sprotno odpravljajo oz. sanirajo. Pomembno je, da si pridobivamo informacije s strani različnih strokovnjakov in tako skupaj poiščemo optimalne rešitve. Zavedati se moramo, da bodo stroški vzdrževanj vsako leto višji in posledično bomo za sredstva naprošali občino. Ob gradnji novih stanovanjskih skupnosti oz. objektov je potrebno razmišljati o oddelkih vrtca znotraj

stanovanjskih objektov. Enote znotraj stanovanjskih skupnosti omogočajo staršem, da v miru oddajo svoje otroke, hkrati se izognejo poti do posameznih enot vrtca.

Na ravni vrtca bo v prihodnje potrebno razmišljati tudi o trajnostnih praksah s področja energije v vrtcu, samooskrba s področja električne energije bi tako dolgoročno zmanjševala stroške energije, vsekakor je potrebno tesno sodelovanje z ustanoviteljem - občino.

Tudi v prihodnje bomo skrbeli, da bomo dobro prakso širili, hkrati se bomo trudili, da spremljamo novosti in smernice za oblikovanje vrtčevskega prostora.

Pri načrtovanju je pomembno, da se v naših prostorih otroci dobro počutijo. Za ohranjanje kakovostnega prostora pa je potrebno posodabljanje prostorov in igrišč, kar zahteva dobro načrtovanje, sodelovanje s strokovnjaki in seveda zagotovljena finančna sredstva.

Anita Čretnik, ravnateljica

POTRDITEV RAZVOJNEGA NAČRTA

Razvojni načrt je obravnaval Zbor strokovnih delavcev in podal pozitivno mnenje, 6. 9. 2022.

Razvojni načrt je obravnaval Svet staršev, 4. 10. 2022.

Razvojni načrt je obravnaval in sprejel Svet zavoda Vrtca Vrhnika, 5. 10. 2022.

Predsednica Sveta zavoda:

Daniela Žvokelj, dipl.vzg.

Ravnateljica:

Anita Čretnik, mag. prof. andr.

Viri

Konda, B. (2021): Fit učenje za fit otroke. Interno gradivo.

Kurikulum za vrtce (1999). Strokovni svet RS za splošno izobraževanje.

OZN. Skupaj močnejši: Cilji trajnostnega razvoja. Pridobljeno s <https://www.skupaj-mocnejsi.si/poglavje/cilji-trajnostnega-razvoja/>

Resnik Planinc, T., Ogrin, M. (2021): Raziskovalno razvojne prakse in vrzeli trajnostnega razvoja v Slovenije (112-114).

Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015-2025, str. 3.

Šooš, T. ur. (2017): Strategija razvoja Slovenije 2030. Ljubljana : Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.

Uradni list evropske unije (2019): PRIPOROČILO SVETA z dne 22. maja 2019 o visokokakovostnih sistemih vzgoje in varstva predšolskih otrok. Pridobljeno s [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019H0605\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019H0605(01)&from=EN)

Zakon o vrtcih. Pridobljeno s <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO447>

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Pridobljeno s <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO445>

